

שלום ושבוע טוב,

אנחנו נכנסים לשבוע חגיגי – שבוע של ביכורים, של אדמה וחיבור לשורשים, אך גם ממשיכים להתמודד עם אתגרים גדולים במאבק למען החקלאות הישראלית, כפי שנפרט כאן:

• **ביטול היטלי הסחר על יבוא תוצרת חקלאית מארצות הברית** – קיימנו השבוע מספר פגישות לנסות, להבין וללמוד את ההשלכות שעשויות להיות למהלך אם וכאשר זה יקרה כדי שנהיה מוכנים:

• ביום ראשון שעבר (18/5) **נפגשנו עם אנשי סחר חוץ של משרד החקלאות** (יעקב פולג, שושי רשף מור וטל וייל). בפגישה דנו בעיקר בנושא ההיטלים, אבל עלו גם נושאים אחרים המעסיקים אותנו כמו: היצע הדבש, פתיחת שוק הפטם ועוד. בסיום הישיבה הדגשנו עד כמה פגישות מעין אלה חשובות וצריכות להתקיים על בסיס קבוע (וחודשי), זאת במטרה להגדיל את התיאום ולשפר את שיתוף הפעולה.

• בנוסף, **התקיימה ישיבה עם גורמי המקצוע של כלל הענפים** יחד עם אנשי הצוות המקצועי במשרד החקלאות וביטחון המזון, כדי לנסות ולגבש את ההמהלכים שלנו בהמשך. לצערנו אנו למדים שהמצב מורכב ודורש מסד נתונים אמין ומפורט ככל שאפשר.

• במקביל לפי הידוע לנו **השיחות על הסכם הסחר החדש בין ארה"ב לישראל ובפרט על פרק החקלאות נמשכות**, אנחנו מקווים שמנהל הסחר של ארה"ב יאמץ את ההצעות של משרד החקלאות ולא יבוטלו היטלי הסחר על המוצרים החקלאיים שמיובאים לישראל שהם בסיכון גבוה.

• היום (יום ראשון 25/5) **תתקיים פגישה ראשונה של הצוות המשותף של החקלאים, משרד החקלאות ומשרד האוצר**. הצוות אמור לבחון ולהסכים על השפעות הצפויות של ביטול היטלי הסחר על יבוא מוצרים חקלאיים מהצומח מארה"ב. הצוות אמור גם להמליץ במידת הצורך על כלים להגנה לאותם גידולים הנמצאים בסיכון.

• **הכרזה על בצורת** – הכרזה על שנת בצורת מחייבת חתימה של שר החקלאות ושר האוצר, בשל ההיבטים המשולבים הכרוכים בה – מקצועיים ותקציביים. שר החקלאות הוא הגורם המוסמך לקבוע, על בסיס נתונים אקלימיים וחקלאיים, האם התקיימו תנאים של בצורת שפגעו באופן מהותי בגידולים. במקביל, להכרזה יש השלכות תקציביות משמעותיות, שכן היא מזכה חקלאים בפיצויים במסגרת קרנות ייעודיות, שממומנות על ידי המדינה. משום כך, נדרשת גם חתימת שר האוצר, אשר מופקד על הקצאת התקציבים ועל קביעת מנגנוני הפיצוי. שילוב חתימותיהם מבטיח החלטה מושכלת, תקפה משפטית ומתואמת בין המשרדים.

שר החקלאות העביר לשר האוצר עוד בתחילת חודש מאי מסמך לחתימה, **אך לצערנו, למרות בקשות ופניות שלנו טרם נחתם. החתימה חשובה לנו כדי שניתן יהיה להתחיל תהליך של מתן פיצויים לאותם חקלאים זכאים שנפגעו.**

במקביל, רשות המים פנתה **במכתב אזהרה למנכ"ל משרד החקלאות אורן לביא**, בעקבות ירידה של כ-40% בכמות המשקעים מהממוצע השנתי בשנים 2024–2025, שהיו מהשחונות ביותר שתועדו בישראל. בשל הירידה החמורה במפלסי מקורות המים, ובהערכת סבירות גבוהה להמשך שנות בצורת רצופות, נדרשת היערכות מיידיה לשנת 2026, שבה צפוי המשך בצמצום הקצאות המים לחקלאות. רשות המים מדגישה כי ההתפלה אינה יכולה לתת מענה משמעותי במצב זה, וקוראת למשרד החקלאות לפעול לשינויי מדיניות שיתמקדו בהתייעלות – הסבת שטחים לשימוש במי קולחים, עידוד גידולים חסכוניים במים, התאמת מדיניות ההקצאות, ומיפוי של שימושים בלתי מנוצלים מהעבר.

● **פיצויי מלחמת "חרבות ברזל" במסלולים הוורודים** - ביום שני שעבר (19 במאי) התקיימה ישיבה במשרדו של שר החקלאות וביטחון

המזון ח"כ אבי דיכטר בהשתתפות מנכ"ל המשרד אורן לביא, סמנכ"ל בכיר החטיבה למחקר כלכלה ואסטרטגיה אורי צוק בר, מנהל מחוז דרום של משרד החקלאות וביטחון המזון שגיא גולי ונציגי התאחדות חקלאי ישראל והתאחדות האיכרים יחד עם אמיר דהאן,

מנהל מס רכוש בנושא התקדמות במתן הפיצויים לחקלאים שנפגעו במלחמת חרבות ברזל. **בפגישה הועלו הנושאים הבאים:**

- ביצוע מסלולים נורמטיביים – דגש על יישום מסלול ירקות חממה, כפי שנחתם בין המשרדים.
- ענף ההטלה - השלמת סבב 4 כולל ינואר – פברואר 2025 פיצוי ללולים סגורים + ינואר ופברואר סגירת סכום חודשי לפעילים.
- יישום סיכום ש"ח לדונם ורווח תפעולי במטעים לשנת 2024.
- יישום הסכמים קודמים בדרום - קצב טיפול בתביעות.
- העברת מידע שוטף על יישום הסיכומים ממס רכוש למשרד החקלאות.
- סיכום על מסלול "וורוד" לבקר לבשר במרעה.
- מסלול תחשיבים בפירות 2023/24, יישום מלא של הסיכום כולל נושא הבננות שיש לפצות גם על הפסד העונה וגם על עקירה במקרים שנדרש.
- סיכום בדבר פיצוי על שרפות ועקירות נדרשות.

סוכם שהדברים שטרם הוסדרו יסוכמו במהלך השבוע הקרוב ומס רכוש יקדם את הטיפול בתביעות באזור הדרום באמצעות קיום ימי פגישות מרוכזים עם החקלאים, בדגש על המשק המשפחתי. בנוסף מס רכוש יקדם את סגירת התיקים של תאגידים חקלאיים, שפועלים באזור העוטף ויעדכן באופן שוטף את משרד החקלאות וביטחון המזון על החקלאים שמקבלים פיצויים, לפי אזורים.

● **תחילת יישום חוק המים** - אנו נערכים ליישום החוק, שאושר בכנסת בתחילת חודש אפריל. ההיערכות דורשת מאיתנו עבודה רבה

ומדויקת – איסוף ודיוק נתונים, ווידוא שכל יישוב מדורג כראוי וקביעת תעריפים בהתאם להחלטות מועצת רשות המים, שאושרו ע"י ועדת הכלכלה. מדובר בתהליך מורכב, המתבצע בשיתוף פעולה מלא בין משרד החקלאות ורשות המים. **אנו נערכים לקיים פגישות עבודה משותפות, כדי להביא ליישום החוק בתחילת 2026 כפי שרשום בחוק.** בנוסף אנחנו פועלים במטרה שהתקציב שאושר במסגרת תיקון 31 לחוק המים לפיתוח מפעלי מי קולחים בין אזוריים ואזוריים לשנת 2025, יועבר לרשות המים ויחלו עבודות הפיתוח. בשבוע שעבר התקיימה ישיבה של מועצת רשות המים שבה נדונו כללי המים לשנת 2025 בנוגע לחריגה מההקצבה וכן תעריף המים לצרכנים שלהם אדמות בשטח הכבול בעמק החולה. הכללים שאושרו ע"י מועצת רשות המים יפורסמו להערות הציבור ואנחנו, לצערנו הרב נערכים יחד עם "מים לישראל" להעיר על החלטות אלה בתקווה שאולי מועצת הרשות תשנה את החלטתה. אנו נפרסם גם פה שיתפרסמו הכללים כדי שגם אתם תוכלו להעיר.

● **סיור עם ארגון מגדלי הפירות** – ביום שלישי שעבר, ארגון מגדלי הפירות קיים סיור לצפון. הסיור התחיל בבית אריזה "רפקור" בראש

פינה ומשם המשכנו ל"מצפה שי" במטולה, מצפה שהוקם על ידי משה ויינשטיין לזכר הוריו. בהמשך הגענו למטעי קיבוץ מנרה לראות מקרוב את הנזקים הרבים שנגרמו במקום. ביקרנו בחוות סוואנה ובבית האריזה של של טוני עלם מגוש חלב, וסיימנו בארוחת צהרים ומפגש מחכים אצל לואיס עלם בגוש חלב. כרגיל היה סיור מרתק וטעים. תודה לירון בלחסן ולמיטל על ארגון הסיור!

● **טקס הענקת אותות הוקרה לחקלאים מצטיינים** - ביום שני שעבר (19/5) התקיים טקס הענקת אותות הוקרה לחקלאים מצטיינים בקריה החקלאית בבית דגן, ביוזמת מועצת הצמחים ובמעמד שר החקלאות וביטחון המזון ח"כ אבי דיכטר, מנכ"ל המשרד אורן לביא, יו"ר מועצת הצמחים איציק שניידר, מ"מ מנכ"ל המועצה עזרא בכר ויו"ר הוועדה מאיר יפרח. הטקס נערך על רקע האתגרים החריגים, שעמדו בפני החקלאים במהלך מלחמת "חרבות ברזל", כולל פינוי יישובים, מחסור בידיים עובדות, פגיעות ישירות בשטחי גידול ואובדן חיי אדם.

במהלך הטקס הוענקו אותות הוקרה לחקלאים מצטיינים מענפי הירקות, הפירות, ההדרים והזית, שנבחרו בזכות תרומתם לענף, הטמעת שיטות חדשניות ועמידה באתגרים. בין הזוכים נמנים **יעקב אלקיים** ממושב ברוש, **משפחת רביבו** ממושב רוויה, **רותי ומקס הרוש** מכפר טרומן, **כאמל חטיב** מנווה יער, **אייל יונאי** מקיבוץ שדה נחמיה, **אמיר מעגן** מקיבוץ לביא, **יעל לוי** מקיבוץ גונן, **צביקה וקובי ארנס** מבנימינה ו**ראיד סובחי חוסין** מכפר דיר חנא.

בנוסף, הוענקו אותות לשבח מיוחדים לחקלאים שפעלו בתנאים קיצוניים במהלך הלחימה. בין מקבלי האותות: **משה ויינשטיין**, אביו של עומר ויינשטיין ז"ל, שנהרג מפגיעת רקטה בעת קטיפה במטולה; **ציון ממון**, אביו של טל ממון ז"ל, שנהרג בעת לחימה בבית הכוננות של מבטחים; **יעל לוי**, מנהל הפרדס של קיבוץ גונן ורבש"צ הקיבוץ; ו**משק ימין** ממושב עלמה, שהמשיך בפעילות חקלאית תחת אש בגבול הצפון.

הטקס שיקף את ההערכה העמוקה של המדינה לחקלאים, המהווים עמוד תווך בביטחון המזון ובחוסן הלאומי של ישראל. מאיר יפרח, מזכיר ארגון מגדלי הירקות, ויו"ר ענף הירקות במועצת הצמחים אמר בטקס: "כיום חוזרים למסורת מחדש, חבולים פיזית ונפשית, אך מתוך תקווה לצמיחה מחודשת. היה קשה במיוחד הפעם לבחור מצטיינים, כי כל מי שעסק בחקלאות בשנים הקשות האלה הוא מצטיין. נאחל למצטיינים ולכלל החקלאים בישראל המשך צמיחה ותקומה".

● **לאירוע הצדעה חגיגי לענף החלב הישראלי** - ביום שלישי שעבר (20/5) מאות אנשי ענף החלב התכנסו בקיבוץ בית העמק לאירוע הצדעה חגיגי לקראת חג השבועות, בהשתתפות שר החקלאות וביטחון המזון ונציגי כלל גופי הענף. בטקס הוצגו הערכים המרכזיים שמובילים את ענף החלב בישראל: ביטחון מזון, ציונות, איכות, חדשנות, חוסן קהילתי והתיישבות בפריפריה.

שר החקלאות וביטחון המזון, ח"כ אבי דיכטר ציין בדבריו: "הרפתנים הם הלב הפועם של החקלאות הישראלית. הם הוכיחו לכולנו שגם בתקופות קשות, החלב ממשיך לזרום, והאחריות כלפי ביטחון המזון לא פוסקת לרגע."

מנכ"ל התאחדות יצרני החלב, דגן יראל, הדגיש את תרומתם של הרפתנים שפעלו במסירות לאורך השנה האחרונה, גם בתנאי מלחמה, ואת חשיבות השמירה על ענף החלב כחלק מההתיישבות והביטחון הלאומי של ישראל.

מנכ"ל מועצת החלב, איציק שניידר, אמר בטקס: "מלחמת חרבות ברזל היא תקופה מכוננת בכל ההקשרים של הביטחון וביטחון המזון, וממחישה לציבור ולמקבלי ההחלטות את היתרון של ענף חקלאי מתוכנן, מתפקד ומוביל כמו ענף החלב. לצד האיומים מחוץ ולמרות כל מה שחווינו, אנחנו ניצבים עדיין גם בפני איומים מבית: החלטות מדיניות שגויות, ובראשן הסכם המכסים עם ארצות הברית, שעלול לפגוע קשה בחקלאות בכלל ובענף החלב בפרט. מדובר באיום ממשי, לא רק על פרנסתן של אלפי משפחות – אלא על ביטחון המזון של מדינת ישראל."

• **נוהל עבודה מתן היתרים לשימוש חורג בקרקע חקלאית למטרות ציבוריות מיוחדות** - בהתאם לחוק ההתיישבות החקלאית, משרד החקלאות מוסמך לאשר שימוש חורג בקרקע חקלאית לצרכים ציבוריים מיוחדים. המשרד מכיר הן בחשיבות שמירת הקרקע לביטחון המזון והן בתרומתה של החקלאות למטרות ציבוריות, כגון שיקום וריפוי בעיסוק. בעקבות לקחים ממלחמת "חרבות ברזל", **המשרד מרחיב את נוהלי העבודה, כך שיאפשרו יוזמות הכוללות חוות חקלאיות לנוער בסיכון**, לאנשים עם מוגבלויות, לנפגעי טראומה ולהצלת בעלי חיים (חיות משק בלבד). ועדה בראשות שרה אייל אף המליצה בעבר לאפשר שימוש חורג בקרקע חקלאית לצרכים ציבוריים מסוימים, גם כאשר מדובר בהשכרה – בכפוף לתנאים שיקבעו. **ניתן לראות את הנוהל כאן**. יש לשלוח התייחסות לדוא"ל Hokhityashvut@moag.gov.il וזאת עד לתאריך יום רביעי ה- 04/06/2025.

• **הארכת תקופת שהותם המותרת של העובדים הנמצאים בישראל כדין בשנה שיטית** - מינהל עובדים זרים ברשות האוכלוסין מודיע כי חקלאים בעלי היתרים להעסקת עובדים זרים **רשאים להגיש בקשות להארכת רישיון העבודה לשנה שיטית** עבור עובדים שהגיעו לישראל בהסכמים בילטרליים, ומסיימים את תקופת שהותם החוקית בין התאריכים 1.4.2025 עד 30.6.2025. ההחלטה נועדה לסייע למשק החקלאי ונתקבלה בהתאם לסמכות שהוענקה למנכ"ל רשות האוכלוסין על ידי שר הפנים, ובהסכמת שר העבודה ובהתייעצות עם שר האוצר. ההארכה תינתן רק לאחר בדיקה פרטנית של אגף החקלאות במינהל עובדים זרים, בכפוף לעמידה בתנאים ולתשלום האגרות הנדרשות. יודגש כי ההארכה אינה גורפת, ויש להגיש בקשה נפרדת עבור כל עובד.

• **פרסום טיוטת צו תעריף המכס והפטורים ומס קנייה על דבש** – בצו תעריף המכס נקבעים שיעורי מכס על מוצרי חקלאות, ובכלל זה על דבש. כיום מוטלים מכסים בגובה של 10.99 ש"ח לק"ג לדבש באריזות מעל 50 ק"ג, ו-16.92 ש"ח לק"ג לדבש באריזות עד 1.5 ק"ג, בכפוף לתקרת מכס של 255%. **בשל צפי למחסור בדבש בשנים 2025-2026, מוצע להמשיך במתן מכסות פטורות ממכס לייבוא דבש מכל מדינות ה-WTO** - ההצעה כוללת מכסה של 2,000 טון לדבש באריזות גדולות (מעל 50 ק"ג) ו-500 טון לדבש באריזות קטנות (עד 1.5 ק"ג), בדומה למכסות שנקבעו ב-2024. המכסות ייקבעו בהתאם לתנאי הגידול המקומיים, ויוצעו תיקונים טכניים לצו התעריף כדי לעגן את המכסות בתוספות הרלוונטיות. הצו מקודם בתיאום עם משרד החקלאות וביטחון המזון. **הצו פתוח להערות הציבור עד כ"ז אייר התשפ"ה 25/5/2025 בשעה 14:00**

• **קורסים של שירות ההדרכה והמקצוע (שה"מ) של משרד החקלאות וביטחון המזון שיתקיימו השבוע** - שירות ההדרכה והמקצוע במשרד החקלאות וביטחון המזון, מזמין אתכם להשתתף בקורסים, ימי עיון וכנסים מעשיים לחקלאים. המקומות מוגבלים, מהרו להירשם כדי להבטיח את מקומכם. **שימו לב - לא ניתן להגיע ללא הרשמה!**

- **יום רביעי (28.05) – סיור קומפוסט**, 8:00-13:00. נפגשים בחוות מקורה, כרם מהר"ל. סיור קומפוסט באזור חוף הכרמל
 - **יום רביעי (28.05) – יום עיון** בנושא הזנה, ממשק גידול והתמודדות עם שינויי אקלים בענף הצאן, בין השעות 9:30-14:00
- באולם הכנסים במשרד החקלאות במחוז העמקים. בתום יום העיון ניתן להצטרף לסדנה ייחודית במסגרת פרויקט TechCare האירופאי בנושא חקלאות מדייקת בין השעות 16:00-1400.

• **ישיבות בכנסת בשבוע הקרוב** – בשבוע הקרוב יתקיימו הישיבות המצויינות מטה. מי שרוצה מוזמן להשתתף בישיבות. מי שזקוק לסיוע בהשגת אישור כניסה לכנסת מוזמן ליצור קשר עם יהודית אושרי – מנהלת המשרד שלנו במספר 03-7719091 או [במייל](#).
להלן פירוט הישיבות שיתקיימו הם:

- **וועדת הכלכלה – ביום שני 26/5 בשעה 12:00** – דיווח שר הכלכלה והתעשייה על פעילות משרדו, בהשתתפות ח"כ ניר ברקת שר הכלכלה.
- **הוועדה לעובדים זרים - ביום רביעי 28/5 בשעה 9:00** - הסכמי שכר וקושי בגיוס ואיוש תקני כוח אדם במינהל אכיפה וזרים ובמינהל עובדים זרים ברשות האוכלוסין וההגירה

השבוע אנו מציינים 600 ימים מתחילת המלחמה ואנו עדיין מקווים ומצפים לימים שקטים ושנראה את 58 החטופים חזרה בארץ, מי לחיים ולשיקום, ומי לקבר ישראל. שנזכה לחזרתם הביתה בשלום של כלל החיילים, של המפונים מהדרום מהצפון, ושמדינתנו האהובה תדע בשורות טובות וימים שקטים.

אורי דורמן

מזכ"ל התאחדות חקלאי ישראל

העתק: עמית יפרח - יו"ר התאחדות חקלאי ישראל

